

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Ústí nad Labem

Inspekční zpráva

Základní škola Chomutov, Březenecká 4679

430 04 Chomutov, Březenecká 4679

Identifikátor školy: 600 077 390

Termín konání komplexní inspekce: 5. - 8. březen 2001

Čj.	066 163/01-5020
Signatura	kflcu125

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Chomutov, Březenecká 4679, je příspěvková organizace s plánovanou kapacitou 600 žáků (naplněnost školy se pohybuje kolem sedmdesáti procent). V tomto školním roce navštěvuje školu 425 žáků v sedmnácti třídách (245 žáků je v deseti třídách na 1. stupni). Součástí školy jsou školní družina (kapacita 150 žáků) a školní jídelna (kapacita 450 jídel). Zřizovatelem je Město Chomutov. Výuka probíhá podle schváleného vzdělávacího programu Základní škola, čj. 16 847/96-2. Ve třídách jsou zařazeni žáci s tělesným či smyslovým postižením i žáci se specifickými poruchami učení.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Podmínky výuky celkově

Rozsáhlý areál školy (z roku 1977) je umístěn v klidné části sídliště Březenecká a tvoří jej celkem šest pavilonů. V areálu je též zázemí pro tělesnou výchovu (travnaté a antukové hřiště včetně běžecké dráhy), školní skleník a asfaltové i travnaté plochy pro rekreační činnost žáků školy a školní družiny. V roce 1996 proběhly úpravy vstupů a interiérů, škola je tak s výjimkou jediného pavilonu bezbariérová. Pro výuku je k dispozici třicet učeben, z toho osm odborných, dostatečný počet kabinetů, skladů a provozních místností. Zázemí tvoří dále dvě tělocvičny, prostory školních dílen, školní družiny a školní jídelny. Výuku a provoz školní družiny zajišťuje 25 pedagogů (učitelů a vychovatelů). Tři učitelé nezískali předepsanou kvalifikaci pro výuku na základní škole. Třídy i společné prostory jsou velmi dobře udržované, prostředí školy je podnětné. Příznivý estetický dojem umocňuje výzdoba, na které se podílejí žáci svými pracemi.

1. stupeň

ČŠI sledovala v 16 hodinách výuku matematiky, českého jazyka, prvouky, přírodovědy, vlastivědy, hudební výchovy a pracovního vyučování, navštíveny byly všechny třídy prvního stupně. Časová dotace ve sledovaných předmětech a ročnících odpovídá zvolenému vzdělávacímu programu. Z porovnání osnov, tematických plánů a zápisů v třídních knihách vyplývá, že členění učiva v jednotlivých ročnících odpovídá učebním osnovám. Jen ve třetím ročníku byla v geometrii a v českém jazyce (ve shodě s používanou učebnicí) zařazena látka čtvrtého ročníku. Všechny hodiny byly vyučujícími včetně pomůcek a tabule pečlivě připravené a ve všech hodinách byl splněn stanovený cíl. Plánování je velmi dobré.

Podmínky výuky jsou také velmi dobré. Z deseti kmenových učitelek má osm předepsanou kvalifikaci, jedna učitelka v současné době studuje pedagogickou fakultu. Výuka probíhá v kmenových třídách, pro hudební výchovu slouží dobře vybavená odborná učebna. Učebny jsou vybaveny vyhovujícím, dobře udržovaným nábytkem, jen ve druhých třídách mají někteří žáci židle, které nevyhovují svou velikostí. Některé třídy mají nevyhovující osvětlení, vedení školy plánuje rekonstrukci. Prostředí všech učeben i společných prostor, jejich vybavení pomůckami sloužícími k výuce, květinami a vesměs nápaditými pracemi žáků napomáhá k vytváření příznivého klimatu. V některých třídách zvolily učitelky atypické uspořádání lavic. V každé třídě jsou navíc knihovničky s beletrií, ale i naučnou literaturou. Využití pomůcek, učebnic a procvičovacích materiálů v hodinách bylo hojné a účelné, přispívalo k větší názornosti, k efektivnímu využití vyučovací doby a v neposlední řadě umožňovalo žákům samostatné a aktivní učení. Mnohé pomůcky si učitelky vyrábějí samy. Používané učebnice jsou z několika nakladatelství (Prodos, Alter, Nová škola). Pracovní sešity hradí rodiče žáků jejich písemný souhlas škola nepředložila.

Organizace hodin byla promyšlená, pokyny vyučujících jasné a srozumitelné. Žáci se vždy v úvodu seznámili s obsahem hodiny, v závěru nechybělo zhodnocení. V hodinách hodnocených ČŠI jako velmi dobré nebo vynikající, které převažovaly, zohledňovaly učitelky individuální potřeby a schopnosti žáků a vytvářely podmínky pro úspěšné uplatnění všech, vedly žáky ke schopnosti aplikovat učivo (např. v českém jazyce systematické odůvodňování mluvnických a pravopisných jevů). Účelně využívaly, zejména ve vlastivědě, přírodovědě a prvouce, další zdroje informací. Střídání různých forem a metod práce (frontální, samostatné učení, skupinová výuka, didaktická hra, soutěž, pozorování, srovnávání, třídění, práce s informacemi, prožitkové učení) umožňovalo žákům aktivní osvojování nových vědomostí i utvrzování již nabytých vědomostí. V pracovním vyučování a ve vlastivědě byly vhodně využity mezipředmětové vztahy. Většina učitelek v průběhu výuky reagovala na únavu žáků změnou činnosti nebo zařazováním různých relaxačních technik a zvláště v nižších ročnících vyučující důsledně dbaly na dodržování psychohygieny psaní. Žáci mají možnost dodržovat pitný režim, nedostatkem naopak bylo dosti časté přetahování hodin do přestávek. Opakování a zkoušení vždy navazovalo na probírané učivo, hodnocení bylo zaměřeno pozitivně, bylo objektivní a učitelem zdůvodněné s oceněním projevené snahy. Při řešení úkolů a v průběhu samostatné práce bylo až na nepatrné výjimky (soutěže v matematice) respektováno individuální tempo žáků. Kromě vnější motivace se uplatnila i motivace vnitřní, bylo zřejmé, že žáci se učí s radostí, s touhou uplatnit své znalosti a osvojit si nové vědomosti. Žákovské sešity jsou pravidelně kontrolovány a hodnoceny.

Atmosféra ve třídách byla vstřícná a činorodá, žáci dostali prostor pro uplatnění zážitků a dosavadních vědomostí. Učitelky dbají na rozvíjení jejich slovní zásoby, vyjadřování celými větami, učí žáky argumentovat a obhájit své názory. Žáci ochotně spolupracovali nejen s učitelkou, ale i mezi sebou navzájem, respektovali pokyny vyučujících a dodržovali dohodnutá pravidla chování. Jen v hodinách, kde převažovala hromadná výuka a žáci neměli dostatek příležitostí k aktivnímu zapojení do výuky, docházelo k nepozornosti nebo k drobným projevům nekázně.

Plánování výuky a příprava na vyučování jsou hodnoceny jako velmi dobré. Také podmínky výuky (personální, prostorové materiální, psychohygienické) mají spíše nadprůměrnou úroveň. Použité metody a formy práce, využití pomůcek a uplatnění motivace a pozitivního hodnocení, ale i dobrá atmosféra ve třídách přispěly ke zkvalitnění vyučovacího procesu.

Ve výuce sledovaných předmětů převažovala pozitiva, proto je celkové hodnocení velmi dobré.

2. stupeň

Český jazyk a společenskovední předměty

Česká školní inspekce sledovala na 2. stupni čtyři hodiny českého jazyka u dvou vyučujících. Jedna z učitelek byla odborně a pedagogicky způsobilá, druhá nezpůsobilá, s dlouholetou praxí. Ze sledovaných předmětů společenského charakteru byly dvě hodiny dějepisu vyučovány odborně a pedagogicky způsobile, dvě hodiny občanské výchovy a dvě hodiny rodinné výchovy pedagogicky způsobile a jedna hodina občanské výchovy pedagogicky nezpůsobilou vyučující. Absence vysokoškolského vzdělání u zmíněné učitelky českého jazyka a občanské výchovy nebyla v průběhu vyučovacího procesu vůbec patrná.

Všechny hodiny byly velmi dobře připravené, sledovaly promyšleně cíl hodiny a realizací zpracovaných časových a tematických plánů zajišťovaly plnění osnov.

K úspěchu hodin přispěla nepochybně i výuka v odborných pracovních (český jazyk, dějepis) a v polooborných pracovních (občanská výchova a rodinná výchova), ve kterých mají vyučující k dispozici značné množství názorného materiálu včetně odborné literatury, tabelárních pomůcek a audiovizuální techniky. Názorné pomůcky byly používány v přiměřené míře a efektivně. Pracovali s nimi žáci i vyučující.

Změnami rytmu hodiny, strukturou vyučování a zapojováním žáků do činností, sledováním temperování místností a osvětlení pracovních míst vytvářeli všichni vyučující velmi dobré podmínky pro psychohygienu vyučovacího procesu.

Hodiny byly vždy zarámovány úvodní vnější motivací a závěrečným shrnutím probíraného učiva, zhusta hodnocením žáků a jejich práce. Vnější motivace byla patrná i v průběhu hodin při povzbuzování žáků a v obecných formách hodnocení, v průběhu hodin nechyběla ani klasifikace, zpravidla normativního charakteru, formativní hodnocení bylo nejzřetelněji patrné při tvůrčích úkolech v českém jazyce.

Učitelé využívají pro povzbuzení zájmu o předmět i vyšších typů soutěží (Mladý historik, Olympiáda v českém jazyce), evaluačními nástroji jsou především propracované systémy kontrolních prací, při nichž nechybí analýza výsledků a stanovení cílů pro další práci.

Atmosféra hodin byla velmi vstřícná, nekonfliktní, učitelé nemuseli řešit žádné kázeňské problémy. Žáci využívali příležitostí pro vyjádření vlastních názorů (především při rodinné výchově, občanské výchově a při literárním čtení) a měli čas na formulaci odpovědí na vesměs uzavřené otázky. Vyučující dbali na přesné odpovědi a používání odborného názvosloví.

Úroveň plánování a přípravy na vyučování, materiální a psychohygienické podmínky výuky, způsoby hodnocení, motivování žáků k práci a komunikativní i interaktivní složky výuky hodnotí ČŠI jako velmi dobré, personální zajištění jako dobré.

Český jazyk

Při výuce byly uplatněny základní pedagogické zásady: soustavné navazování na dosavadní dovednosti a znalosti žáků, jejich prověřování při práci v sešitech i s učebnicemi, při práci samostatně i u tabule; práce v různých ročnících (byla sledována činnost v 6. - 9. ročníku) byly přiměřené věku i schopnostem žáků; při hodinách byl používán vhodný názor (folie pro zpětný projektor, ukázky z krásné literatury, soutěže na magnetické tabuli, účelně připravené tabule, ilustrativní obrázky, mapy pro mezipředmětové vztahy, tabelární pomůcky i paradigmata), učitelky používaly vhodné mnemotechnické pomůcky; pestré formy procvičování nové látky směřovaly k upevnování vědomostí a jejich trvalosti.

Výuka sice probíhala zpravidla frontálním způsobem, ale byla využívána i skupinová práce. Učitelky vyvozovaly novou látku metodicky správně a za použití vhodných postupů, dbaly, jak bylo řečeno dříve, na používání jednoznačného názvosloví. Při literatuře byly hojně používány mezipředmětové vztahy (s dějepisem, zeměpisem), žáci mohli uplatnit svůj tvůrčí přístup (při referátech o zajímavých knihách i o probíraných autorech). Při samostatné práci poskytovaly učitelky žákům individuální pomoc. Zjištěné chyby analyzovaly a podle těchto zjištění plánovaly další výukový postup. Rezervy se ukázaly při práci s gramatickou chybou u kontrolních slohových prací.

Česká školní inspekce hodnotí výuku českého jazyka jako velmi dobrou.

Společenské vědy

Organizování průběhu hodin s převahou humanitního a společenského charakteru odpovídalo naplánovaným výchovným i naukovým cílům výuky. Hodiny se opíraly o setrvalou diskusi s žáky nejen při opakování starší látky, ale propojovaly probíranou látku s životními zkušenostmi žáků i s jejich názory na svět, což se projevilo i v hodinách dějepisu (při tématu Vývoj protifašistické koalice v 9. ročníku i při tématu Technický vývoj a jeho vliv na život člověka v 8. ročníku) a zcela samozřejmě při občanské a rodinné výchově (Zákonodárna a výkonná moc, Životní prostředí a globální ekologie, Zdravá výživa).

I v těchto předmětech byl brán zřetel na věkové rozdíly žáků. Organizování hodin, práce s texty a se zaměstnávacím materiálem, s aktualitami z domova i ze světa, to vše bylo srozumitelné a v případě nových pojmů byly obtížnější výrazy dovysvětlovány. Žáci ve zmíněných hodinách pracovali s mapami, namnoženými materiály, s texty promítanými Meotarem, s výstřižky z novin a časopisů. Řešili problémové úkoly, třídili správné a chybné odpovědi, pracovali výtvarně (při rodinné výchově), ve vyšších ročnících se učili dovednostem samostudia.

Učitelky se při diskusi s žáky zpětně přesvědčovaly o pochopení nové látky. Bylo zřetelné, že někteří žáci 9. ročníku již umějí zformulovat i své občanské postoje. Jen výjimečně se prosazovalo dominantní postavení vyučující a verbální názor.

Česká školní inspekce hodnotí výuku ve společenských předmětech jako velmi dobrou.

Cizí jazyky

V nabídce školy jsou anglický a německý jazyk. Dotace hodin v cizích jazycích odpovídá předepsanému počtu. Učivo předepsané osnovami je rozvrženo do jednotlivých ročníků ve formě časových a tematických plánů. Na prvním stupni bylo zjištěno, že učivo svým obsahem i rozsahem odpovídá požadavkům osnov. Na druhém stupni ve výuce anglického jazyka plánování není vyhovující zejména v 7. ročníku, kdy žáci po třech letech výuky přecházejí na jinou učebnici a není respektována zásada návaznosti, neboť výuka začíná znovu na elementární jazykové úrovni ve všech jazykových dovednostech. Osnovy v tomto případě nejsou plněny. V 8. ročníku bylo zjištěno dvouměsíční zpoždění oproti časovému rozvržení. Vedení školy bylo upozorněno na nutnost přijmout taková opatření, aby požadavky osnov byly splněny. V německém jazyce se osnovy plní.

Personální podmínky výuky jsou průměrné, angličtina na 1. stupni je zajištěna pedagogicky i odborně způsobilou vyučující, na druhém stupni nekvalifikovanou vyučující. Němčinu vyučují učitelé pedagogicky způsobilí.

Pro výuku jazyků jsou vyhrazeny čtyři specializované učebny, v nichž se odehrává většina výuky. Jsou velmi dobře vybavené a esteticky působivé. Vyučující mají dostatek audiovizuálních, tabelárních i trojrozměrných pomůcek, z nichž část si sami vyrobili. Jejich využití zvláště na prvním stupni je velmi dobré, na druhém stupni pracovali učitelé především s magnetofonem a kopírovanými materiály.

Zhlédnuté hodiny (celkově devět u všech vyučujících) lze z hlediska organizace rozdělit do dvou skupin. První tvoří hodiny angličtiny na prvním stupni a všechny hodiny němčiny, druhou hodiny angličtiny na druhém stupni s výjimkou šestého ročníků, kdy z provozních důvodů nebyly hospitace vykonány. Společným rysem všech hodin první skupiny byla výborná příprava, pestré a vhodně volené metody, které plně odpovídaly probíranému učivu i věku žáků, vysoká míra názornosti a důsledné dodržování zásad komunikativní jazykové výuky. Zvláštní zmínku si zaslouží vynikající úroveň práce s integrovanými žáky. Výuka angličtiny v 7. - 9. ročníku byla negativně ovlivněna nepříliš dobrým jazykovým zázemím vyučující,

nedostatečným pedagogickým vzděláním a faktem, že nastoupila do školy krátce před konáním inspekce. Struktura hodin vycházela z českého jazyka, výuka byla pouze frontální, zaměřená na probírání jednotlivých gramatických jevů. Převládala překladová metoda, komunikace vedená v češtině vycházela takřka výhradně od učitele. Jednotlivé činnosti byly řazeny nahodile, neměly logickou návaznost. Jedinou pomůckou byl magnetofon obsluhovaný žákem, jinak žáci pracovali pouze s kopírovanými texty, které nenavazovaly na předcházející učivo.

Motivace byla výrazně lepší na prvním stupni, kde kromě vnější byla pozorovatelná i vnitřní motivace, vycházející s velmi dobré práce s chybou. Hodnocení nebylo prostou sumarizací pozitiv a negativ, ale mělo formativní charakter, který zpětně žáky motivoval a to zvláště žáky integrované a slabší. Na druhém stupni vnitřní motivace žáků klesala s věkem, v hodinách angličtiny v 7. - 9. ročníku nebyla vnitřní motivace pozorována vůbec, vnější jen výjimečně. Hodnocení v těchto hodinách bylo pouze slovní.

Hodiny angličtiny na 1. stupni a němčiny byly důsledně vedeny v cizím jazyce. Podíl učitele byl přiměřený, jeho jazyk i vystupování kultivované. Žáci se podle pokročilosti tvořivě zapojovali do komunikace, i když jejich aktivita klesala s věkem. Hodiny angličtiny v 7. -9. ročníku byly vedeny česky s občasnými pokusy o angličtinu. Aktivita vycházela pouze od učitele. Zcela chyběla souvislá komunikace s prvky tvořivosti, která by byla na místě zejména v devátém ročníku. Hodnocení bylo pouze slovní a nahodilé.

Hodinová dotace odpovídá učebnímu plánu, učební osnovy nejsou plněny na druhém stupni ve výuce anglického jazyka. Celkově lze plánování na prvním stupni hodnotit jako vynikající, na druhém jako ještě vyhovující. Materiální podmínky jsou velmi dobré. Psychohygienické podmínky výuky na prvním stupni jsou vynikající, na druhém stupni se liší podle organizace hodin a jednotlivých vyučujících od velmi dobrých po průměrné. Organizaci výuky lze hodnotit jako velmi dobrou až vynikající s výjimkou angličtiny v 7. - 9. ročníku, kde byla organizace výuky pouze vyhovující až nevyhovující. Motivace a hodnocení na prvním stupni jsou vynikající, na druhém stupni průměrné ve výuce němčiny a pouze vyhovující v hodinách angličtiny. Komunikace a interakce na prvním stupni je vynikající, na druhém stupni ve výuce němčiny velmi dobrá. ve výuce angličtiny v 7. - 9. ročníku ještě vyhovující. Kvalita vzdělávání v cizích jazycích je zcela odvislá od osoby vyučujícího. Na prvním stupni ji lze považovat za vynikající, na druhém stupni je výuka němčiny velmi dobrá, výuka angličtiny pouze vyhovující.

Blok přírodovědných předmětů

Kvalita vzdělávání v předmětech přírodovědného zaměření byla posouzena mimo jiné na základě devíti hospitací v hodinách matematiky, fyziky, přírodopisu a informatiky. Zhlédnuta tak byla práce čtyř učitelů, kteří v těchto předmětech vyučují.

Plánování a příprava výchovně vzdělávací práce je v těchto předmětech na velmi dobré úrovni. Vynikajícím způsobem je rozvrženo učivo v matematice a přírodopisu. Vhodně je pojato střídání učiva aritmetiky, algebry a geometrie. Učivo geometrie je zařazováno v blocích. Přírodopis respektuje osnovy včetně laboratorních prací. Velmi dobře je rozvrženo učivo informatiky, která je zařazena jako volitelný předmět. Ve fyzice odpovídá rozvržení učiva používaným učebnicím, nejsou však zařazeny laboratorní úlohy a během 1. pololetí a až do doby inspekce nebyla také žádná laboratorní úloha z fyziky splněna. Je třeba ve zbývajícím čase zařadit vhodná témata a umožnit žákům osnovami předepsané experimentování.

Všechny hodiny byly učiteli připraveny a příprava odpovídala jejich kvalifikaci a zkušenostem.

Personální podmínky pro výuku těchto předmětů jsou vynikající. Všichni vyučující mají předepsanou kvalifikaci pro 2. stupeň ZŠ a v předmětech matematiky a přírodopisu mají i

odbornou způsobilost pro daný předmět. Informatiku zajišťuje vyučující matematiky, která své vzdělání rozšířila dalšími dostupnými kurzy pro práci s výpočetní technikou. Pouze fyzika je zajištěna učiteli bez odborné způsobilosti, neboť učitel fyziky je dlouhodobě nemocný. Přidělení jeho úvazku jiným učitelům je nouzovým řešením. Přesto v hodinách samotných se dokázali vyučující s problémem předmětu, pro který se systematicky nevzdělávali, vyrovnat.

Nadstandardní z pohledu výkonu vyučujících byly hodiny přírodopisu a matematiky.

Materiální podmínky pro výuku přírodovědných předmětů jsou velmi dobré. Škola má k dispozici spoustu nejrůznějších pomůcek, které pochází ještě z doby dřívějších centrálních dodávek školám. Dále se však doplňují moderní pomůcky, již dva roky slouží počítačová učebna s dvanácti počítači, další dva se připravují. Počítače jsou zapojeny v síti včetně pracoviště učitele se serverem. Zachovány jsou učebny přírodopisu a matematiky. Zde jsou funkčně uloženy pomůcky a řada z nich svým uložením doplňuje nejen výuku, ale i výzdobu a pracovní prostředí tříd. Učebna fyziky však svým vybavením odpovídá podmínkám běžné třídy. K dispozici jsou televizory s videopřehrávači, meotary. Ve všech třídách jsou pomůcky pro rýsování na tabuli při hodinách matematiky. Třídy a pracovny jsou vybaveny vhodným školním nábytkem a žaluziemi, vyzdobeny květinami. Pro zvolený učební program je materiální zázemí nadstandardní.

Psychohygienu hodin byla na velmi dobré úrovni. Vyučující respektovali věkové a individuální zvláštnosti žáků. Ve třídách panovala příjemná atmosféra. Žáci měli k vyučujícím důvěru a ani značně dominantní role některých vyučujících nebyla na úkor psychohygienických podmínek výuky.

Organizace, formy a metody práce učitele jsou v těchto předmětech na velmi dobré úrovni. I přes skutečnost, že všechny hodiny byly vedeny frontálně, byly pro žáky přínosem. Logický výklad, možnost procvičení nových poznatků a dovedností podle schopností jednotlivých žáků, prostor pro zkušenosti žáků, dostatek pomůcek v hodinách, střídající se formy a metody práce, většinou pozitivní hodnocení a možnost tvůrčího poznávání při laboratorní práci z přírodopisu toto dokládají.

Motivace a hodnocení měly většinou pozitivní charakter a žáky povzbuzovaly k práci. Zkušenosti učitelé pracovali s těmito nástroji většinou velmi dobře.

Komunikace a interakce byla na velmi dobré úrovni a v podstatě se odvíjela od popsané organizace hodiny, motivace a hodnocení učitelů. Hodnocení této složky jako velmi dobré představuje ve srovnání s běžným vzorkem škol jistý nadstandard a dokumentuje dobrou pracovní atmosféru a důvěru žáků k vyučujícím.

Na základě předchozího hodnocení jednotlivých složek hodin přírodovědných předmětů hodnotí ČŠI celkově kvalitu výuky v přírodovědných předmětech jako velmi dobrou.

Estetické výchovy a tělesná výchova

Časové dotace předmětů výtvarná výchova (Vv), hudební výchova (Hv) a tělesná výchova (Tv) odpovídají zvolenému vzdělávacímu programu. Tyto předměty doplňuje volitelný předmět sportovní výchova a některé zájmové kroužky. Rozvržení učiva a plnění osnov koordinují časově tematické plány. Plánování jednotlivých hodin a příprava učitelů byly promyšlené.

Výuka těchto předmětů je zabezpečena z 90 % kvalifikovaně, personální podmínky jsou velmi dobré, příznivě ovlivňují kvalitu výuky.

Jako vynikající hodnotí ČŠI prostorové zázemí. Pro výuku tělesné výchovy jsou to dvě tělocvičny a rozsáhlý venkovní areál. V tomto školním roce byla dokončena rekonstrukce šaten, sprch a sociálních zařízení. Sportovní nářadí a náčiní je k dispozici v dostatečném množství a je průběžně inovováno. V areálu tělesné výchovy je umístěn též kabinet pro

vyučující. Rovněž k výuce Vv a Hv slouží odborné učebny, jejichž vybavení je hodnoceno jako nadprůměrné, nabízí kvalitní zázemí a umožňuje přípravu učitelů. Prostředí učeben je uzpůsobené jednotlivým předmětům, součástí výzdoby je celá řada tabelárních pomůcek, hudebních nástrojů a pod. Psychohygienické podmínky jsou nadprůměrné, určitý nedostatek v této oblasti představuje obtížné větrání malé tělocvičny. Rovněž realizace zápisů žáků při Hv (v učebně nejsou lavice ani žakovské stoly) na klíně je problematická.

Struktura hodin, stanovené cíle a výběr metod a forem práce odpovídaly schopnostem žáků, důraz je kladen na jejich přirozený muzikální a výtvarný projev. Zvolené metody a formy práce rozvíjely praktické dovednosti žáků i jejich teoretické znalosti, podporovaly jejich iniciativu a zájem o daný předmět. Organizace výuky umožňovala úspěšné uplatnění žáků, využití různých zdrojů informací, vytvořila i prostor pro skupinové pěvecké, taneční a instrumentální aktivity v Hv. Náležitá pozornost byla věnována psychohygienickým požadavkům (v Hv dechová, hlasová, intonační průpravná cvičení). Rovněž v Tv byla organizace hodin efektivní, výuka je vedena ve svižném tempu s dobrou frekvencí cviků. Učitelé dokáží přirozeně rozvíjet individuálně obtížnost dle schopností žáků. Střídají se různé činnosti, žáci ve dvojicích či družstvech, využito je jejich přirozené soutěživosti. Průběžně jsou zařazovány posilovací a relaxační cviky. Dbáno je na bezpečnost, v každém okamžiku měli učitelé třídu pod kontrolou, žáci na pokyny reagují.

Systém výuky, profesionální schopnosti vyučujících a přirozená chuť žáků k praktickým estetickým a pohybovým činnostem je účinně motivovaly k výuce. Dobrou motivací je pak reprezentace školy i využití výtvarných prací žáků k výzdobě učeben a společných prostor. Pozornost je věnována pozitivnímu hodnocení, žáci jsou vedeni k hodnocení práce spolužáků. Při hodinách jsou žáci upozorňováni na možná úskalí a problémy, učitelé v případě potřeby účinně pomáhají. Hodnocení v závěru hodin měla motivační charakter.

Ve všech sledovaných hodinách vládla příjemná atmosféra, žáci pracovali se zájmem, projevovali pozitivní vztah k výuce. Jejich osobnost je respektována. Mají možnost vyjádřit svoje názory a zkušenosti, cenné je i zjištění, že se nebojí vyjadřovat a obhajovat svoje estetické prožitky.

Na základě dílčích zjištění z jednotlivých předmětů je kvalita výuky těchto předmětů hodnocena jako vynikající.

Hodnocení kvality vzdělávání

Oblast plánování a přípravy výuky je vzhledem ke zvolenému vzdělávacímu programu hodnocena jako velmi dobrá, dílčí nedostatky se vyskytly v plánování učiva na 1. stupni (3. ročník) a anglického jazyka na 2. stupni. Personální podmínky jsou velmi dobré. Prostorové zázemí a materiální vybavení má nadprůměrnou až vynikající úroveň. V oblastech psychohygieny, organizace, motivace, hodnocení a komunikace převažují pozitivní zjištění. Jako vynikající je hodnocena výuka cizích jazyků na 1. stupni, na 2. stupni předměty estetické a tělesné výchovy. Jako pouze vyhovující je hodnocena výuka anglického jazyka na 2. stupni, která je vyučována nekvalifikovaně.

Celkově je kvalita vzdělávání hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Hlavní koncepční záměry školy zpracovala ředitelka školy (ŘŠ) a obhájila je při konkurzním

řízení. Na základě tohoto konkurzu byla dne 26. července 2000 ke jmenování do funkce rozhodnutím ŠÚ čj. PgO 361/2000. Koncepce je součástí ročního plánu práce, při její realizaci využívá ŘŠ poznatků z absolvovaného školení školského managementu. Priority tvoří dobré fungování školy, nadstandardní je bezbariérovost a integrace postižených žáků. Dále je to vnitřní diferenciací při výuce, rozvoj mimoškolních aktivit a dobrá spolupráce s rodičovskou veřejností. Závěrečná část se věnuje personálním otázkám, včetně postupného získávání mladých učitelů (téměř čtvrtina učitelského sboru je již v důchodovém věku). Při zpracování této koncepce vycházela ŘŠ z dobré znalosti prostředí, neboť ve škole působila ve funkci zástupkyně ředitele. Snahou je zapojit do koncepční práce metodické orgány (zatím toto probíhá spíše v oblasti výběru učebnic a pomůcek). Na základě koncepce byl zpracován roční plán práce školy, kde je kromě časového rozvržení úkolů popsána organizace školy a přidělení funkcí jednotlivým zaměstnancům. Další část tvoří úkoly v oblasti materiálně technické. Takto pojatý plán je reálný, postupně je rozpracován vždy na počátku měsíce, kdy jsou jednotlivé body konkretizovány.

Výuka probíhá podle schváleného vzdělávacího programu, učební plán školy na školní rok byl rozpracován, hodinové dotace garantují hodinová minima jednotlivých předmětů a týdenní dotace povinných předmětů. Rámcové rozdělení učiva pro jednotlivé ročníky na 2. stupni není provedeno. Všichni učitelé zpracovali časově tematické plány, v některých případech tyto nejsou plně v souladu s učebními osnovami (rozlišení základního učiva, návaznost výuky, zařazení učiva z vyššího ročníku na 1. stupni). Součástí plánů jsou též návštěvy kulturních představení, exkurze a pod.

Využití nabídky volitelných předmětů navazuje na předchozí školní roky, je kompromisem mezi požadavky žáků a možnostmi školy. Je organizován plavecký výcvik a lyžařský výcvik. Další možností jsou zájmové útvary, které škola zajišťuje (hra na flétnu, cizí jazyk ve 2. a 3. ročníku, sportovní a přírodovědné, informatika, šití, pečení atd.). Potřebám žáků je přizpůsobena i široká nabídka tzv. doučování, což je kladně hodnoceno i zákonnými zástupci, a možnost dvakrát denně využívat nabídky učebny výpočetní techniky včetně Internetu. Pro žáky se specifickými poruchami učení a žáky integrované jsou zpracovány individuální plány výuky.

Pozornost je věnována plánování čerpání finančních prostředků. Finanční prostředky z rozpočtu zřizovatele dle předložené rozvahy pokrývají plánované náklady. Totéž se týká mzdových prostředků ze státního rozpočtu. Nedostatečné je přidělení prostředků ze státního rozpočtu pro ostatní neinvestiční výdaje. Škola má zatím příslib ve výši cca 70 000 Kč. Po zajištění pomůcek budoucím žákům prvního ročníku a plánované obnově fondu učebnic německého jazyka (nový pravopis) již nezbyvá na inovaci učebních pomůcek a pod.

Rozsah a účelnost plánování odpovídá velikosti školy a jejím podmínkám. Dílčí nedostatky byly zjištěny v plánování obsahu učiva. Oblast plánování je celkově velmi dobrá.

Organizování

Organizační řád byl v září 2000 inovován, organizační struktura odpovídá potřebám školy. S výjimkou zpracování mezd zajišťuje škola veškeré činnosti, které souvisejí s provozem školy. Ekonomickou oblast zabezpečuje hospodářka školy, provozní zaměstnance má na starosti školník. Za provoz školní jídelny odpovídá její vedoucí. Při práci s postiženými žáky pomáhají při výuce i mimo ni tři sanitářky. K dispozici je pracovník, který vykonává civilní vojenskou službu. Za školu jedná statutární orgán - ředitelka školy. Kompetence jsou známé, určitá nepřehlednost v dokumentaci této oblasti je zapříčiněna roztržitostí (část kompetencí je součástí plánu práce, část ve vnitřním řádu školy). Pro upřesnění vydává ŘŠ další pokyny, se kterými zaměstnance průběžně seznamuje.

Pro tento školní rok byly ustanoveny metodické orgány včetně náplně jejich práce. Pedagogická rada jedná pětkrát v průběhu školního roku. Z jednání pedagogické rady jsou pořizovány přehledné zápisy, ty jsou ověřovány, určitý nedostatek spatřuje ČŠI v absenci kontroly předchozích usnesení.

Školní řád, se kterým byli všichni žáci seznámeni na počátku školního roku, obsahuje předepsaná ustanovení, kromě povinností jsou zde deklarována i práva žáků. Sestavený rozvrh hodin a přestávek je v souladu s příslušnými ustanoveními obecně závazných právních předpisů. Rada školy není zřízena, při škole vyvíjí činnost Sdružení rodičů a přátel žáků a školy (SRPDS), ve výboru je vždy jeden zástupce třídy, tento orgán jedná pravidelně s vedením školy.

Vnitřní informační systém je funkční, je založen na každodenním styku, zpravidla jedenkrát měsíčně organizuje ŘŠ provozní poradu. Přenos informací žákům se uskutečňuje prostřednictvím třídních učitelů. Informovanost rodičů je zajištěna prostřednictvím žákovských knížek, organizovány jsou třídní schůzky a konzultace. Zajímavé informace poskytuje i školní časopis, na jehož vzniku se podílejí žáci redaktorského kroužku.

Organizační struktura je funkční, celkově je oblast organizování hodnocena jako velmi dobrá.

Vedení a motivování pracovníků

Školu řídí ředitelka školy a její zástupce. Kompetence jsou rozděleny, celý systém se v tomto školním roce rozbíhá, jsou přijímána dílčí opatření. Do garance zástupce ŘŠ spadá přímé řízení vzdělávání, ředitelka školy garantuje i provozní záležitosti. Řízení vykazuje demokratické prvky, snahou vedení je co nejvíce zapojit širokou řadu pedagogů do řízení školy. Při vedení je využíváno zjištění z kontrolní činnosti, vedení též navazuje na plánování jednotlivých činností. Odbornosti učitelů je využívána, je zajištěna pomoc začínajícím vyučujícím. Tu zajišťuje uvádějící učitel (vždy ve společném kabinetě). Podle nabídek se zúčastňují učitelé vzdělávacích akcí, především prostřednictvím místního vzdělávacího střediska.

Další kroky v oblasti motivace jsou postupně přijímány, ve spolupráci s odborovou organizací je připravován vnitřní platový předpis. Škola provádí i hodnocení výsledků výuky, hlavně v paralelních třídách, je zpracována analýza výsledků učení žáků v návaznosti na závěry pedagogických rad. Výroční zprávu za školní rok 1999/2000 zpracovával bývalý ředitel. Tato poskytuje některé hodnotící závěry, které lze využít v řídicí práci nynějšího vedení (negativem je uvádění některých osobních informací o zaměstnancích nebo integrovaných žácích, rovněž není zřejmé, že zpráva byla projednána se zaměstnanci).

Oblast vedení a motivování vykazuje spíše nadprůměrnou úroveň.

Kontrolní mechanismy

Kontrolní systém je postupně zaváděn a zdokonalován, byl zpracován tak, aby pokryl celou organizační strukturu. Kontroly jednotlivých oblastí jsou postupně prováděny, vzhledem ke krátkému časovému období výkonu funkce ŘŠ mají tyto kontroly především informační charakter. Případná negativní zjištění jsou analyzována, závěry projednány s příslušnými zaměstnanci.

V rámci hospitační činnosti uvádí ŘŠ do této problematiky zástupce, kromě hodnocení toto slouží upřesnění a vyladění systému hospitací. Závěry jsou s hospitovaným projednány, je vypracován zápis, případné vyjádření učitele je součástí tohoto záznamu.

Pro sledování výsledků učení žáků plánuje ŘŠ využívat dostupných evaluačních nástrojů.

Od počátku roku proběhla řada kontrol, systém však není ještě dostatečně účinný. O tom svědčí zjištěné nedostatky při plánování výuky jednotlivých vyučujících, drobné nedostatky ve vedení povinné dokumentace a pod.

Struktura kontrolních mechanismů je stanovena. Kontrolní systém hodnotí ČŠI jako průměrný.

Hodnocení kvality řízení

Vedení školy postupně realizuje svoji koncepci řízení školy. Tato koncepce je reálná, navazuje na předchozí systém, postupně dochází k dílčím změnám. Ředitelka školy se opírá o teoretické znalosti, které získala studiem školského managementu.

Na základě dílčích zjištění a s ohledem na skutečnost, že současné vedení řídí školu prvním rokem, je kvalita řízení hodnocena jako velmi dobrá.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Výchovné poradenství

Zůstalo svěřeno současnému zástupci ředitele školy, který má pro tuto činnost předepsané kvalifikační studium a dlouhodobě tuto práci, jako učitel, na škole vykonával. Oblast týkající se integrace žáků si ponechala ředitelka školy. Práce výchovného poradce se odvíjí od obvyklého schématu. Zahrnuje oblast výchovně vzdělávacích problémů ve škole, oblast přípravy na budoucí povolání žáků a práci s integrovanými žáky. Zpracován je plán práce výchovného poradce. Konkrétní požadavek daný pracovní náplní výchovného poradce zpracován není. Výchovný poradce je koordinátorem práce třídních učitelů, spolupracuje s pedagogicko psychologickou poradnou, se Speciálním pedagogickým centrem Teplice, detašovaným pracovištěm SPC Liberec, žáky a rodiči. Dalšími partnery jsou Policie ČR a příslušné referáty OÚ.

Nadstandardem práce školy je péče o integrované žáky. Na škole je v běžných třídách zařazeno devět žáků s tělesným postižením, dva žáci se smyslovým postižením a dva žáci se specifickými poruchami učení - dále jen SPU. Garanty práce s tělesně a smyslově postiženými žáky jsou uvedena speciálně pedagogická centra. Šetření žáků, u kterých je podezření na SPU, přísluší pedagogicko psychologické poradně. K zamyšlení vede skutečnost, že z celkem šedesáti tří žáků s podezřením na SPU, školou doporučených k šetření, jsou pouze dva poradnou jednoznačně ve smyslu pokynu čj. 16 138/98-22 (uvedeném v dosud platném pedagogicko organizačním opatření pro školní rok 2000/2001) doporučení k integraci. Zvýšený finanční normativ na integrované žáky obhájila škola pro žáky s tělesným postižením a to i prostředky, které lze směřovat do mezd pedagogů, kteří s těmito žáky pracují. Těmto žákům jsou dále k dispozici tři asistentky a občan vykonávající civilní vojenskou službu. Na žáky se SPU a smyslovým postižením škola zvýšený finanční normativ nežádá, protože to dosud, za bývalého vedení školy, nebylo zvykem.

Zajištění a realizaci výchovného poradenství na škole hodnotí ČŠI jako velmi dobrou.

Školní družina

Kapacita školní družiny (ŠD) je 150 žáků, zapsáno je 88 žáků z 1. stupně školy ve třech odděleních. ŠD zajišťuje ranní činnost od 6:00 do 7:45 (jedno oddělení), odpolední činnost ve třech odděleních (11:40 - 16:20). Je zajištěn i prázdninový provoz podle zájmu rodičů, v období hlavních prázdnin je organizován ve spolupráci s rodičovskou veřejností dvoutýdenní

letní tábor. Poplatky za pobyt žáků ve školní družině nejsou od žáků požadovány.

Provoz ŠD zajišťují tři odborně a pedagogicky způsobilé vychovatelky (2,5 úvazku). Pro svoji činnost má ŠD vynikající prostorové podmínky, jednotlivé klubovny i klubovna ranní družiny jsou velmi dobře vybaveny (nábytek, počítač, hry a pod.). K dispozici jsou také tělocvičny, odborná učebna pracovních činností, venkovní sportovní a rekreační areál školy. Na výzdobě kluboven a společných prostor se podílejí žáci ŠD svými výtvarnými pracemi. Prostorové podmínky, vybavení, sociální zázemí a organizace činností jsou předpokladem pro dodržování zásad bezpečnosti a psychohygieny.

Činnost školní družiny spadá do kompetence zástupce ředitele školy. Koncepce je stanovena, hlavním úkolem je rozšiřovat nabídku činností a tím přilákat více žáků. Dokumentace školní družiny je vedena řádně dle vyhlášky MŠMT ČR č. 87/1992 Sb., o školních družinách a školních klubech. S řádem ŠD jsou rodiče seznámeni na počátku školního roku při společné schůzce. Informace jsou předávány včas a úplně, tuto činnost koordinuje vedoucí vychovatelka. V plánování činností je pamatováno na různé společné akce (pouštění draků, pečení cukroví, diskotéka a pod.). Do činnosti jsou zapojeni třídní učitelé (některých akcí se zúčastňují i žáci, kteří běžně do ŠD nedocházejí) a pečovatelky, velmi dobrá spolupráce je se školní jídelnou. Dalšího vzdělávání se vychovatelky ŠD zatím nezúčastňují, dle jejich sdělení nejsou žádné akce organizovány.

Organizace výchovně vzdělávací činnosti vychází z kvalitního plánu. Žáci jsou dobře motivováni, při jednotlivých činnostech je respektován princip dobrovolnosti. Střídají se rekreační a zájmové činnosti, zařazovány jsou činnosti sebeobslužné. Snahou všech vychovatelek je, aby děti trávily svůj volný čas aktivně a rozvíjely své individuální zájmy. Příprava žáků na vyučování není do programu plánovitě zařazována.

Pro činnost školní družiny má škola vynikající podmínky. Řízení je funkční, předepsaná dokumentace je řádně vedena, rezervy jsou v dalším vzdělávání vychovatelek. V organizaci výchovně vzdělávací činnosti převažují pozitivní zjištění.

Činnost školní družiny hodnotí ČŠI jako vynikající.

Dotazníky pro rodiče

V rámci přípravy komplexní inspekce byly zjišťovány názory rodičů žáků na činnost školy prostřednictvím dotazníků ČŠI. Tyto byly předány rodičům žáků 3., 5., 7. a 8. ročníku. Zpět se vrátilo 79 % rozdaných dotazníků. Po vyhodnocení lze konstatovat, že **85 % rodičů je s činností školy zcela nebo spíše spokojeno**. Kladně je hodnocena bezbariérovost školy a péče o postižené žáky, velmi dobrá informovanost zákonných zástupců a pomoc žákům při doučování. Negativní hodnocení rodičů zaznamenala ČŠI v oblasti nabídky volitelných a nepovinných předmětů (nespokojeno 18 % rodičů) a v nabídce mimoškolních aktivit (nespokojeno 15 %). Ostatní kladná či záporná vyjádření byla ojedinělá, statisticky nevýznamná.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol čj. PgO 117/98 (protokol o změně čj. 491/2000)
- Výkaz o základní škole k 30. 9. 2000

- Organizační řád školy, Vnitřní řád školy
- rozvrh hodin a přestávek
- Výroční zpráva za školní rok 1999/2000
- Koncepční záměry rozvoje školy
- Plán práce pro školní rok 2000/2001
- měsíční plány práce
- rozhodnutí ředitelky o odkladu školní docházky
- aktuální třídní knihy
- třídní knihy za školní rok 1999/2000 (vybraný vzorek)
- katalogové listy a třídní výkazy
- žákovské knížky, notýsky
- plán kontrolní činnosti na školní rok 2000/2001
- evidence a plánování hospitační činnosti
- hospitační záznamy ředitelky školy
- plán mimoškolních aktivit
- individuální vzdělávací plány integrovaných zdravotně postižených žáků
- časově tematické plány učiva a rámcové plány učiva
- kritéria pro přiznání mimotarifních složek mzdy
- záznamy o školních úrazech
- personální dokumentace školy
- dokumentace školní družiny
- zápisy z jednání pedagogické rady
- zápisy z provozních porad
- zápisy z jednání metodických orgánů a předmětových komisí
- seznam didaktické techniky a pomůcek (CD, SW, videokazet a nahrávek), inventární knihy
- dotazníky pro rodiče žáků vybraných ročníků
- pokladová inspekční dokumentace
- hospitační záznamy ČŠI

ZÁVĚR

Výuka probíhá podle schváleného vzdělávacího programu Základní škola. Drobné nedostatky byly zjištěny v plánování výuky. Prostorové, materiální a psychohygienické podmínky jsou hodnoceny jako nadprůměrné až vynikající. Personální podmínky jsou

celkově velmi dobré, problémem je zajištění výuky anglického jazyka na 2. stupni a méně příznivá věková struktura učitelského sboru. Kvalita vzdělávání, kterou příznivě doplňuje činnost školní družiny, je velmi dobrá.

Nové vedení řídí školu krátkou dobu, při své práci vychází z reálné koncepce. Kvalita řízení je velmi dobrá.

Nadstandardem je celková péče při vzdělávání integrovaných žáků.

V průběhu komplexní inspekce nebylo zjištěno neefektivní využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu.

V rámci komplexní inspekce je škola hodnocena jako velmi dobrá.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři a další zaměstnanci ČŠI:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Miroslav Hyška	Miroslav Hyška v.r.
Členové týmu	Mgr. Vladimír Bečvář	Vladimír Bečvář v.r.
	Marta Dolinská	Marta Dolinská v.r.
	Mgr. Petr Salač	Petr Salač v.r.
	Mgr. Věra Slezáková	Věra Slezáková v.r.

V Ústí nad Labem dne 3. dubna 2001

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 20. 4. 2001

Ředitelka školy**Podpis**

Mgr. Jitka Červená

J. Červená v.r.

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
OkÚ Chomutov, referát školství:	2001-05-07	066 254/01-5020
Zřizovatel: Město Chomutov	2001-05-07	066 255/01-5020
Rada školy: - není zřízena	-----	-----

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	připomínky nebyly doručeny